

СИЛАБУС

«Модернізаційні процеси в економіці країн ЄС»

(назва навчальної дисципліни)

Викладач

Баранова Валерія Вадимівна

кандидат економічних наук, доцент

е-пошта: v.v.baranova@karazin.ua

телефон: +38(095)544-56-17

часи роботи: 24/7

Академічний період

перший семестр 2020/2021 н.р.

Академічні години

середа

17⁰⁰

Місце проведення

дистанційно,

платформа Zoom та Classroom

Навчальне навантаження

3 кредитів ЄКТС, 90 годин

Пререквізити:

Європейські студії, Міжнародні системи та глобальний розвиток

Постреквізити:

Зовнішньополітичні процеси в країнах Європи та Північної Америки, Геополітика та геостратегія сучасного світу, Україна та країни ЄС

Призначення навчальної дисципліни:

Програма навчальної дисципліни «Модернізаційні процеси в економіці країн ЄС» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії: європеїстика»).

У здобувача вищої освіти повинні сформуватися наступні загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати як автономно, так і у команді.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї, виявляти ініціативу та підприємливість.

Цілі курсу:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

ПРН 1 – фундаментальні знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики;

ПРН 2 – розуміння сутності процесів глобалізації та аналізувати їх вплив на міжнародні відносини;

ПРН 3 – знання наукових підходів, методології та методик дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики;

ПРН 7 – вміння демонструвати знання про природу міжнародних комунікацій, проблеми розвитку держав та міжнародних регіонів у глобальному, регіональному та локальному контекстах;

ПРН 9 – вміння використовувати правила цивілізованого спілкування у ділових справах, мати на увазі принципи поведінки ділових партнерів, які сприяють створенню умов для забезпечення взаємовигідних стосунків;

ПРН 10 – вміння збирати, обробляти та аналізувати значний обсяг інформації про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав;

ПРН 18 – готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин та світової політики, демонструючи міжкультурне розуміння;

ПРН 32 – знання рівня суспільно-політичного й соціально-економічного розвитку європейського регіону;

ПРН 33 – знання пріоритетів ефективності регіональної політики в країнах Європи;

ПРН 34 – знання понятійно-категоріального апарату із проблематики національної ідеології і політичних еліт країн Європи;

ПРН 35 – розуміння реального та потенційного впливу релігійного чинника на зовнішню політику та всю сукупність міжнародних відносин;

ПРН 36 – розуміння геополітичних проблем країн Європи;

ПРН 41 – знання основ, методичних прийомів та особливостей культурної та гуманітарної дипломатії.

ПРН 43 – оцінювати сучасні зміни соціального, економічного та політичного життя європейських країн;

ПРН 44 – володіти рівнем суспільно-політичного й соціально-економічного розвитку європейського регіону;

ПРН 46 – володіти понятійно-категоріальним апаратом із проблематики національної ідеології і політичних еліт країн Європи;

ПРН 48 – володіти геополітичними проблемами країн Європи;

ПРН 52 – володіти методичними прийомами ведення професійних дискусій у сфері міжнародних відносин та зовнішньої політики;

ПРН 54 – володіти основними методичними прийомами культурної та гуманітарної дипломатії.

ПРН 56 – здійснювати аналіз сучасних змін соціального, економічного та політичного життя європейських країн;

ПРН 57 – здійснювати аналіз суспільно-політичного й соціально-економічного розвитку європейського регіону;

ПРН 58 – використовувати сучасні методи та підходи до забезпечення ефективної регіональної політики в країнах європейського типу;

ПРН 59 – використовувати понятійно-категоріальний апарат із проблематики національної ідеології і політичних еліт країн Європи;

ПРН 61 – здійснювати аналіз геополітичних проблем країн Європи;

ПРН 66 – використовувати сучасні методичні прийоми культурної та гуманітарної дипломатії.

Інформаційні ресурси:

Необхідні

1) Гнатюк М.М. Потенціал політичної суб'єктності Європейського Союзу в сучасній системі міжнародних відносин / М.М. Гнатюк. – Житомир: Рута, 2013. – 316 с.

2) Європейська інтеграція та Україна / за ред. В.Є. Новицького, Т.М. Пахомової, В.І. Чужикова. Навчально-методичний посібник. – К., Кельн, 2002.

3) Экономика Европейского Союза: учебник / коллектив авторов; под ред. Р.К. Щенина. – М.: КНОРУС, 2012. – 560 с.

4) Европейская интеграция: учебник / под ред. О.В. Буториной. – М.: Издательский дом «Деловая литература», 2011. – 720 с.

5) http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm – офіційний сайт Представництва Європейської Комісії в Україні

Додаткові

1) Киндзерский Ю. Экономическое развитие и трансформация промышленной политики в мире: уроки для Украины / Ю. Киндзерский // Экономика Украины. – 2010. – № 5. – С. 4-15.

2) Бородіна О. Принцип компліментарності в міждисциплінарних дослідженнях економіки / О. Бородіна // Економіка і прогнозування. – 2015. – № 2. – С. 47-58.

3) Качала Т. Модернізація як необхідна умова економічної відбудови / Т. Качала // Волинського інституту економіки та менеджменту. – 2011. – № 2. – С. 163-171.

4) www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

5) www.ukraine-eu.mfa.gov.ua — сайт співпраці України та ЄС

Політика курсу

Характеристика навчальної дисципліни:

- за вибором;
- рік підготовки – другий;
- семестр – третій;
- лекції – 10 год.;
- семінарські заняття – 10 год.;
- самостійна робота – 70 год.

При вивченні кожної теми проводиться *поточний контроль* у формі усного опитування та виступів студентів. Студент може отримати від 1 до 12 балів за кожну тему. Максимальна кількість балів поточного контролю – 60 балів.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна (максимальна) кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів. У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання/подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно за допомогою он-лайн платформ (Zoom/Classroom).

Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини (та у інших випадках, що не суперечать Положенню про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна) був відсутнім на семінарських заняттях, то в нього є можливість отримати додаткові бали за умови виконання індивідуального завдання. Форма виконання – творче завдання на тему: «Порівняльна характеристика модернізаційних процесів двох країн ЄС» (за вибором здобувача вищої освіти).

Передбачається зарахування результатів навчання в рамках міжнародної кредитної мобільності, яка реалізується у рамках договорів Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна з зарубіжними університетами. Допускається перезарахування кредитів, отриманих в зарубіжних університетах, за умови відповідності набутих компетентностей.

Відвідування занять здійснюється згідно Наказу № 0801-1/272 від 25.08.2020 «Про організацію протиепідемічних заходів в університеті на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)». В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Zoom та Classroom проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) в обсязі у відсотках від відведених аудиторних годин практичних/семінарських занять за робочими начальними планами (проводяться до 10%) у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Протоколи комунікації

Робоча програма та силабус курсу розміщено на сайті факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна http://international-relations-tourism.karazin.ua/academics/major-country-studies/magistr_RS.html. Засоби комунікації із викладачем можна вести за допомогою e-mail, Viber, Telegram-канал.

Оголошення та оновлення актуальної інформації організації навчального процесу, результатів навчання та здобутих компетентностей здобувачами вищої освіти за даною освітньо-професійною програмою доступні у соціальних мережах. Зокрема, на сторінці факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу у Facebook <https://www.facebook.com/karazin.irtb/>, а також сторінці кафедри туристичного бізнесу та крінознавства у Facebook <https://www.facebook.com/TravelBusinessKarazin>

Студенти мають регулярно перевіряти зазначені канали комунікації з періодичністю не менше одного разу на тиждень.

Форми контролю та критерії оцінювання

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних, семінарських/практичних занять;
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань;
- контроль засвоєння теоретичного/практичного матеріалу;
- контроль та оцінювання вмій вирішувати ситуаційні та евристичні задачі;
- контроль та оцінювання вмій проводити дослідження та презентувати їх.

Підсумковий контроль засвоєння матеріалу здійснюється по їх завершенню на основі проведення поточної контрольної роботи за темами.

Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення тем.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- колоквіум;
- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;
- розв'язування ситуаційних задач.

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих тем.

Критерії оцінювання

- усні відповіді на семінарських заняттях – 1 б.
- розв'язування ситуаційних задач – 1 б.
- виконання творчих завдань, презентацій та виступів – 5 б.
- поточна контрольна робота за темою (тестові завдання) – 5 б.

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль у формі усного опитування та виступів студентів. Студент може отримати від 1 до 12 балів за кожну тему. Максимальна кількість балів поточного контролю – 60 балів.

Схема нарахування балів за кожною темою та екзаменом подана у таблиці.

Поточний контроль та самостійна робота					Разом	Екзамен	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5			
12	12	12	12	12	60	40	100

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна (максимальна) кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Екзаменаційна робота

Оцінка 35-40 балів передбачає повне і впевнене засвоєння програми курсу, знання основної і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією.

30-34 бали виставляється за впевнене засвоєння курсу, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок або зробив не зовсім повні висновки.

20-29 балів передбачає виконання всіх вимог до оцінки «В», за наявності принципових помилок при викладенні засвоєного матеріалу або неповних висновків.

10-19 балів виставляється за часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене

завдання виконане ним не повністю, але у його відповідях продемонстроване розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

1-9 балів передбачає виконання всіх вимог до оцінки «D», а також, коли у студента виникають проблеми навіть з відтворенням основного матеріалу курсу.

0 балів виставляється, якщо студент не засвоїв матеріал, передбачений програмою курсу. **УВАГА!** У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Розподіл результатів підсумкового семестрового контролю (екзамену) надано в таблиці, яка відображає шкалу оцінювання загальної кількості балів отриманих здобувачем вищої освіти за вивчення навчальної дисципліни.

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

КАЛЕНДАР КУРСУ

«Модернізаційні процеси в економіці країн ЄС»

№ тижня (дні тижня)	Тема	Форми організації навчання	Кількість годин	Завдання для самостійної роботи
перший семестр 2020-2021 навчального року				
1,2	Тема 1. Економічна система та структура світового господарства	лекція, семінарське заняття	4	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури за темою: - охарактеризувати типи економічних систем. Навести приклади країн за відповідністю; - охарактеризувати стадії економічного росту національних економік; - розглянути та охарактеризувати систему національних рахунків; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.
3,4	Тема 2. Модернізація: сутність, види, значення в сучасних трансформаційних зрушеннях та її ціннісний вимір	лекція, семінарське заняття	4	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури за темою: - охарактеризувати теорії та підходи до розуміння «модернізаційні процеси»; - охарактеризувати глобальні проблеми світового господарства (з прикладами); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.

5,6	Тема 3. Модернізаційний потенціал та чинники його формування країн ЄС. Сучасний стан економіки країн ЄС	лекція, семінарське заняття	4	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури за темою: - охарактеризувати чинники формування національної економіки країни ЄС (за вибором здобувача вищої освіти); - здійснити економічну оцінку природних ресурсів країни ЄС (за вибором здобувача вищої освіти); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.
7,8	Тема 4. Особливості економічних моделей нових членів ЄС (з 2004 р.). Економічна характеристика країн ЄС	лекція, семінарське заняття	4	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури за темою: - охарактеризувати модель «шокової терапії» Л. Бальцеровича; - охарактеризувати модель «градуалізму»; - виокремити та охарактеризувати проблеми формування оптимальної територіальної моделі Європейського Союзу; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.
9,10	Тема 5. Організація та впровадження модернізаційних процесів в економіці країн ЄС	лекція, семінарське заняття	4	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури за темою: - охарактеризувати можливість здійснення модернізаційних процесів (змін) в країнах ЄС (за вибором здобувача вищої освіти); - проаналізувати вплив тіньової економіки на економічну безпеку країн ЄС (за вибором здобувача вищої освіти); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.